

THAILAND

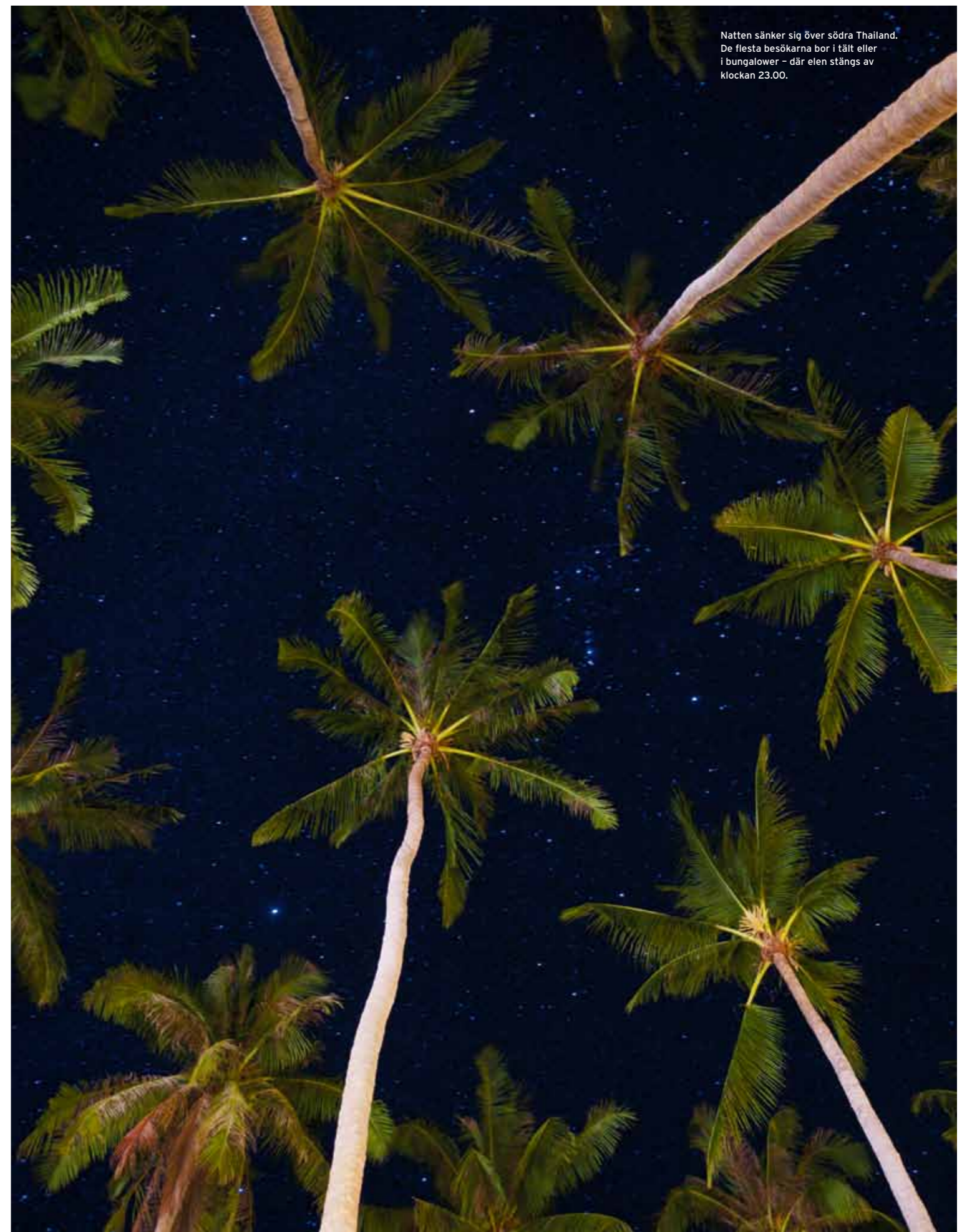
# THAILANDS SISTA PARADIS

*Öriket Tarutao är ett tropiskt paradys. Som en av Thailands nationalparker är det dessutom skyddat enligt lag. Men i Thailand är hårdvaluta värt mer än naturskydd, och öarna hotas av exploatering.*

*Text: Johan Augustin Foto: Jonas Gratzner*

Öriket Tarutao består av 51 öar. Tidigare var det ett tillhåll för pirater. 1974 blev det Thailands första marina nationalpark.

Natten sänker sig över södra Thailand. De flesta besökarna bor i tält eller i bungalower – där elen stängs av klockan 23.00.





“Leave nothing but your footprint” står det skrivet på stora träskyltar längs med den betongväg, stundtals lerstig, som leder genom Koh Tarutao – den 26 kilometer långa ön i nationalparken med samma namn, som sammanlagt består av 51 öar.

Parken, som 1974 blev Thailands första marina nationalpark, har varit tillhåll för pirater som förvarade sina skattgömmor här, och blev så småningom förvaringsplats för politiska fångar. På 1940-talet hölls fångarna inspärrade av vakter som skrämde dem med historier om att det 22 kilometer breda sundet mot fastlandet var fullt av hajar och saltvattenkrokodiler. Öborna har emellertid inte sett till några krokodiler i det som kallas Crocodile Cave, där de människoätande bestarna brukade hålla till. I alla fall inte under de senaste 20 åren.

I mangroveträsk och regnskogen som täcker största delen av ön fanns tidigare malariamyggor, men medan sjukdomen numera sägs vara borta, fick deltagarna i tv-programmet *Survivor* (den amerikanska motsvarigheten till svenska *Expedition Robinson*) tampas med en rad djur som giftormar, skorpioner och varaner när CBS satte upp produktionen på ön för tio år sedan.

En som har kommit till den sista stranden, Ao Son, längs med lerstigen på öns nordvästra sida, för att känna sig lite som en ”survivor”, är naturfotografen Sascha Jakob från Wien. 39-åringen lämnade familjen på fastlandet, kom hit med sitt tält, och har nu hela stranden för sig själv.

– Ön är som i USA:s nationalparker, ju längre man går desto mindre folk ser man. På den första stranden fanns det ungefär 60 personer, den andra hade 20, och här är jag ensam, ler österrikaren.

Sascha visste redan tidigare att nationalparken var artrik, men när han gjorde sin research om var i Thailand den mest orörda naturen finns fick han reda på att öarna är hem åt inte mindre än 100 fågelarter. Som vitbukad havsörn, bramlinglada, tre arter av näshornsfågel, fyra arter av havssköldpaddor samt krabbätande makaker, langurer, gibbonapor plus delfiner i havet utanför.

Men det är öns reptiler som Sascha är mest intresserad av att fånga med kameralinsen. Han visar upp närbilder på geckoödlor och meterlånga varaner, och har letat intensivt efter de notoriska kungskobrorna som lurar på lämpliga byten i floden. Men framför allt är det den största ormen på Koh Tarutao som han vill komma nära.

– I natt tar jag med mig ficklampan och pannlampan och

ger mig ut i skogen. Det är då pytonormarna kommer ner på marken för att jaga!

Sascha tänker stanna på Koh Tarutao i drygt två veckor, men det lär inte bli sista gången han kommer hit.

– Jag älskar det här stället, de breda trädstammarna, djurlivet, och att det nästan inte finns några människor här – på hela dagen i dag såg jag bara fyra cyklister, som hade hyrt cyklar här.

Parken är en av Thailands 123 nationalparker och alla öarna inom Tarutao sköts av regeringen, utom Koh Lipe, där privata ägare har tillgång till en del av marken. Skogsvaktaren Prayon Phonwichian har arbetat för regeringen på Koh Tarutao i 24 år och han berättar om arbetet med att behålla den känsliga ekologin.

– Här finns inga stora hotell, bara bungalower, och vi kan maximalt ta emot 250 turister varje dag, klargör Prayon.

Faktum är att bara ungefär en tiondel av det antalet kommer till ön varje dag under högsäsongen november till april (resten av året är ön inte tillgänglig på grund av monsunen). Många av

*”Öborna har emellertid inte sett till några krokodiler i det som kallas CROCODILE CAVE. I alla fall inte under de senaste 20 åren.”*

resenärerna väljer att hyra tält, eller ta med sig sina egna, som de slår upp på stränderna för att komma ännu närmare naturen, eller för att spara en slant. Skulle de välja en av träbungalowerna får de helt enkelt finna sig i att elen bara är påslagen mellan 18.00 och 23.00, sedan tar mörkret och nattens ljud över. Som syrsornas örönbedövande spelande.

– Det är en del i vårt arbete med att bevara naturen på ön. Vi vill inte slösa med energin, fortsätter Prayon.

Fram till för 70 år sedan fanns det fortfarande gummiplantager som sysselsatte bönderna på ön, men plantagerna har mer eller mindre tagits över av regnskogens grönska, och det är strängt förbjudet att fälla några nya träd. Sopor samlas ihop och transporteras till fastlandet en gång i månaden, och enligt Prayon har fisket i havet återhämtat sig sedan man förbjöd dynamitfiske och bildade en fiskefri zon på tre kilometer mätt från land där fiskynglen kan växa sig stora.

– Vi tänker bevara miljön intakt – det kommer inte att byggas mer på ön. Turisterna kommer hit för att se på naturen och inte på bungalower!

Rakt söderut ligger malaysiska turistparadiset Langkawi, som man vid molnfria dagar kan skymta från den högsta toppen på Koh Tarutao, 902 meter över havet. Tar man i stället en snabbt



På Koh Lipe byggs allt fler hotell. Lugnet finns på ön Koh Tarutao i närheten.





*”Fisket har återhämtat sig sedan man förbjöd DYNAMITFISKE och bildade en fiskefri zon.”*

och åker västerut i en timme rakt ut i Andamanska havet så kommer man till Koh Lipe. Till skillnad från de andra öarna inom Tarutaos nationalpark, som är bergiga, så är denna lilla ö relativt platt (Lipe betyder platt på det lokala språket chao leh), och har därmed också varit lätt att exploatera. De senaste fem åren har det, trots att Koh Lipe ingår i Koh Tarutaos nationalpark, byggts mycket på ön, och resultatet är att barer, restauranger, bungalower, reseagenter, bagerier, mopeduthyrare och många andra verksamheter trängs om det lilla utrymmet som finns längs med öns huvudgata Walking Street.

Det är kväll och hundratals turister, många skandinaviska men även kinesiska och japanska, går längs med Walking Street, och har svårt att bestämma sig för vilken restaurang med färsk fisk och skaldjur de ska välja. Överallt ligger det fiskar i alla möjliga storlekar och former uppradade, överrösta medkrossad is, till allmän beskådan.

Mycket har alltså hänt sedan regeringen 1972 bestämde att allt fiske inom den nya nationalparken var förbjuden. Många av turisterna vill äta fisk på sin Thailands-semester och är beredda att betala några baht extra för det jämfört med vad övrig thaimat ofta kostar.

Hos en av öns många dykarrangörer, Castaway Divers, har spanjoren Aitor Campos jobbat som instruktör de senaste fyra åren. Varje dag tar han med dykentusiaster för ett visa korallrevets mångfald, men nu för tiden har han svårt att hålla tillbaka sin besvikelse.

– För några år sedan fanns det gott om stora fiskar, som hajar och svärdfiskar, men nu finns det bara små fiskar kvar, klargör Aitor och fortsätter:

– Havsnomader har ju alltid fiskat här, men nu kommer de stora båtarna in och dammsuger havet på de stora rovfiskarna. På varje båt jobbar 40–50 personer och när de dessutom slänger plastsopor i vattnet spolras det upp på våra stränder och skitar ner för alla.

Det thailändska naturskyddet som enligt lag ska skydda en nationalpark som Tarutao har Aitor inte mycket till övers för:

– Thailand är bra på att sälja bilden av sina nationalparker, men korruptionen är utbredd och den thai-kinesiska maffian tjänar ju massor av pengar på fisket när turisterna här vill äta färsk fisk till middag varje kväll.

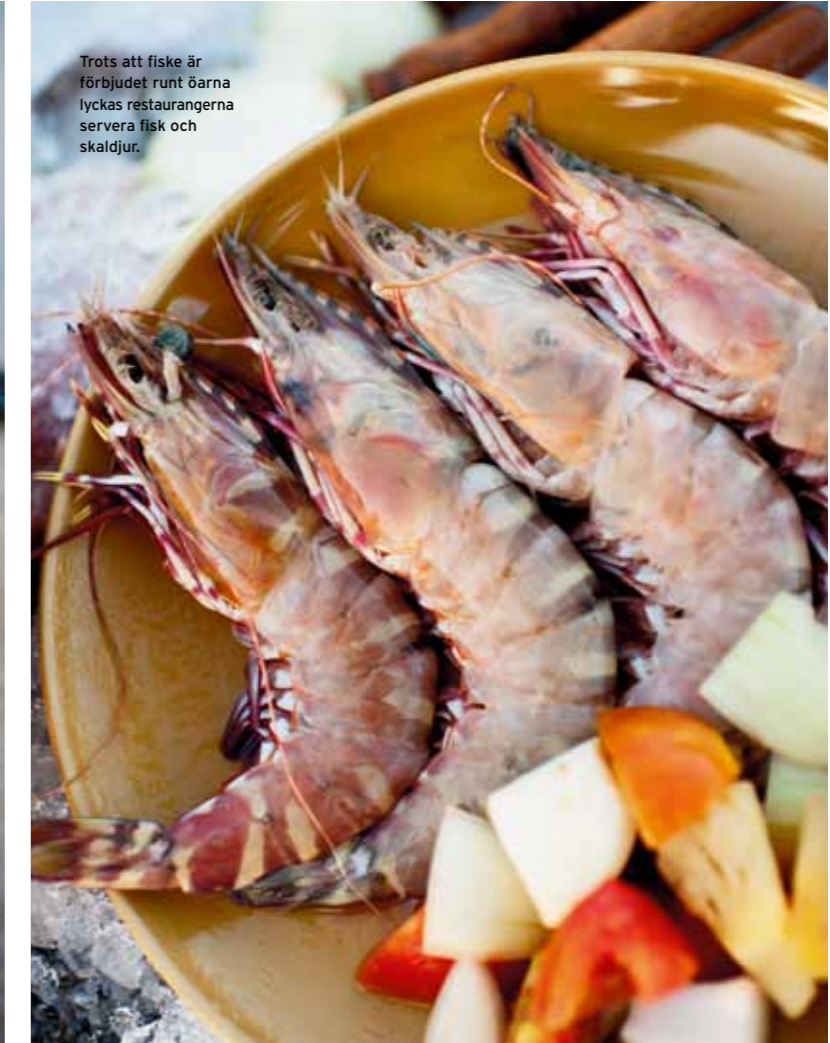
Koh Lipe är känt för sina kritvita stränder som omgärdar större delen av ön, och för sitt ljumma turkosa vatten. Bilden av ett tropiskt paradiset lockar tusentals nya resenärer varje år, och trots att det på några håll börjar likna andra exploaterade thailändska semesteröar finner sig fortfarande lugnet och den där känslan av att bara vara, framför allt på den östra stranden Sunrise Beach.



Koh Tarutaos natur skyddas enligt lag.



En av öarnas invånare njuter, till fullo, av en cigarettpaus på stranden.



Trots att fiske är förbjudet runt öarna lyckas restaurangerna servera fisk och skaldjur.



På Koh Lipe har privata markägare tillåtit att ta över delar av ön.

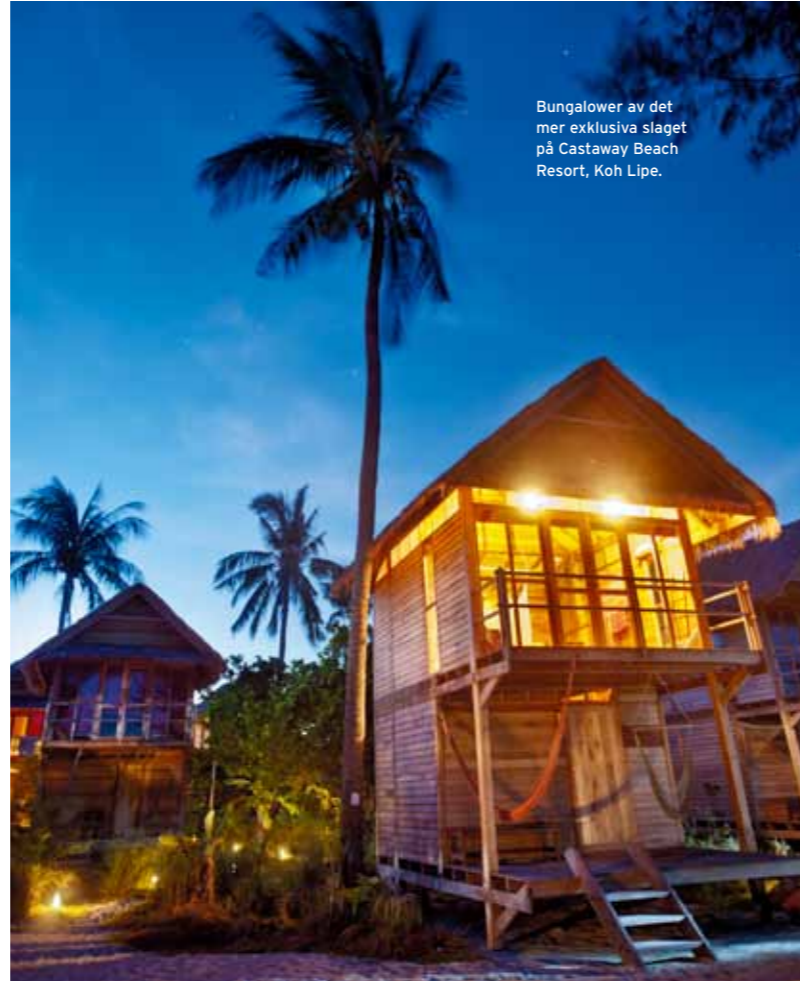


Aporna är fler än människorna på Koh Tarutao.





På öarna i södra Thailand finns ännu relativt lugna stränder.



Bungalow av det mer exklusiva slaget på Castaway Beach Resort, Koh Lipe.



Inga hotell i sikte. Att glida runt bland öarna i Tarutao är en härlig naturupplevelse.

Det är den längsta stranden med det klaraste vattnet, perfekt för snorkling på egen hand, och en handfull resorter ligger utspridda längs med stranden. Här ligger Castaway Beach Resort, som förutom sin dykarrangör även har en restaurang där loungemusiken blandas med vägsvallet. Några av gästerna ligger i hängmattor och bara blickar ut över havet; det är samma sorts atmosfär som på Koh Tarutao, fast i en mer utvecklad tappning.

För 100 år sedan kom havsnomader, eller chao leh, som är ett indonesiskt nomadfolk, till Koh Lipe och den betydligt större Koh Adang, som ligger strax norrut. Chao leh betyder "folk från havet". Alla tidigare spänningar mellan dem och regeringen har lugnat ner sig, och i dag tar ursprungsbefolkningen del av den ökade turismen på öarna.

John, vilket är hans engelska namn, är chao leh och livnär sig själv och sin familj på att köra ut turister till öar som Koh Adang och Koh Rawi i sin longtailbåt. Hans väderbitna, läderartade hy vittnar om många år i den starka solen. Leendet är äkta, och han har lärt sig engelska när han berättar för besökarna om sitt hem.

Det turkosa vattnet blir än mer sagolikt och likt en filminspelning när den färgglada träbåten sakta nuddar vid den orörda stranden på Koh Adang, efter att ha glidit igenom passagen på korallrevet som leder hela vägen fram till ett par meter

från strandkanten. Den kuperade ön har än så länge bara en resort, och de flesta av det fåtal resenärer som bestämmer sig för att övernatta på den kuperade och regnskogstäckta ön väljer att tälta på campingplatsen. Ytterligare en kort longtailfärd västerut och Koh Rawi tornar upp sig – här finns det enbart en campingplats att bo på. Några chao leh ser efter ön, och verkar inte bry sig nämnvärt om att deras utomhuskök blir invaderat av till synes aggressiva makaker som letar efter rester i sophinkarna, för att i sin tur bli bortskrämda av några meterlånga varaner. När ödlorna, som verkar vara säkra på

*"Restauranger, BARER, BUNGALOWER, MOPEDUTHYRARE OCH BAGERIER trängs om det lilla utrymmet längs öns huvudgata."*

var maten finns, kommer framlunkandes i leran skriker några korpar i grenverket varningsrop till makakerna som också sätter i gång med sina varningsskrik.

Koh Rawi känns som skådeplatsen för en vild djungel, trots att ön bara ligger en timmes båtfärd från turistflockarna på Koh Lipe. Det enda som bryter den totala vildmarkskänslan är blicken tillbaka ut mot havet, där fiskebåtarnas jakt på havets rikedomar är i full gång, sedan solen över paradiset har börjat gå ner. ■

## FAKTA TARUTAO OCH KOH LIPE



### ÅKA DIT

Närmaste flygplats ligger i Hat Yai, och inrikesflyg från Bangkok med till exempel Thai Airways kostar cirka 500 kronor.

Det går sedan minibussar från Hat Yai till Pak Bara sex gånger dagligen under högsäsong och resan tar tre timmar. Från piren vid Pak Bara går det båtar mot öarna klockan 10.30 och 15.30. Det tar cirka två timmar till Koh Tarutao

för en speedbåt, och därifrån ytterligare tre timmar till Koh Lipe/Koh Adang. Biljetten, som kostar 200 kronor, räcker hela vägen till Koh Lipe, och då kan du göra ett stopp på Koh Tarutao.

### BOENDE

#### KOH LIPE

##### Porn Resort

30 fräscha bungalower som ligger på den nordvästra stranden Sunset Beach. Det är en avlägsen och kort strand med fin sand och klart vatten. Här finns även en restaurang som serverar bra thaimat och goda drinkar. En bungalow kostar 100–120 kronor. [+66-84-691 87 43](tel:+66-84-6918743) [www.koh-lipe.com/Porns\\_Resort](http://www.koh-lipe.com/Porns_Resort)

##### Castaway Beach Resort

47 stycken nybyggda lyxiga bungalower på Sunrise Beach, öns östra strand, och den längsta. En bungalow kostar 1100 kronor,

och några har havsutsikt från balkongerna. Fritt wi-fi i restaurangen som serverar thaimat och bra kaffe.

[+66-83-138 74 72](tel:+66-83-1387472)

[www.castaway-resorts.com](http://www.castaway-resorts.com)

##### Idyllic Concept Resort

En av de lyxigaste resorterna på Koh Lipe. De 35 bungalowerna kostar 700–2 500 kronor, har tv och dvd, stengolv och minimalistisk design, samt en stor trädgård med två simbassänger. Restaurangen serverar thailändsk, europeisk och amerikansk mat. Resorten är även öppen under lågsäsongen.

[+66-88-227 53 89](tel:+66-88-2275389)

[www.idyllicresort.com](http://www.idyllicresort.com)

##### KOH TARUTAO

##### National Park Bungalows

National Park Bungalows ligger längs med tre stränder på den nordvästra sidan. En spartansk och rymlig bungalow för två

personer kostar cirka 120 kronor. Det finns inget varmvatten, men elen ska förhoppningsvis fungera kvällstid. Och så finns det ett par restauranger, utan namn, i anslutning till bungalowerna, som serverar prisvärd thailändsk mat. Du bor på ön om du vill vara ett med naturen!

[Mejla för bokning:](mailto:mejla@tarutaosatun.go.th)

[tarutaosatun.go@hotmail.com](mailto:tarutaosatun.go@hotmail.com)

